
RINGERIKE
KOMMUNE

Budsjettstrategi i handlingsplan 2025 - 2028

Formannskapet 27.08.2024

Agenda

- Kommuneøkonomi og kommuneproposisjon 2025
- Føringer for handlingsplan 2025-2028 i Ringerike kommune
- Økonomiske utfordringer i dagens drift?
- Investeringsplaner
- Kommunedirektørens prioriteringer og utfordringer
- Politiske tanker:
  - Hvordan prioriterer vi best kortsiktig og langsiktig?
  - Er kommunedirektøren på riktig spor i sine vurderinger?
- Politisk tilbakemelding til kommunedirektøren

 Ringerike kommune

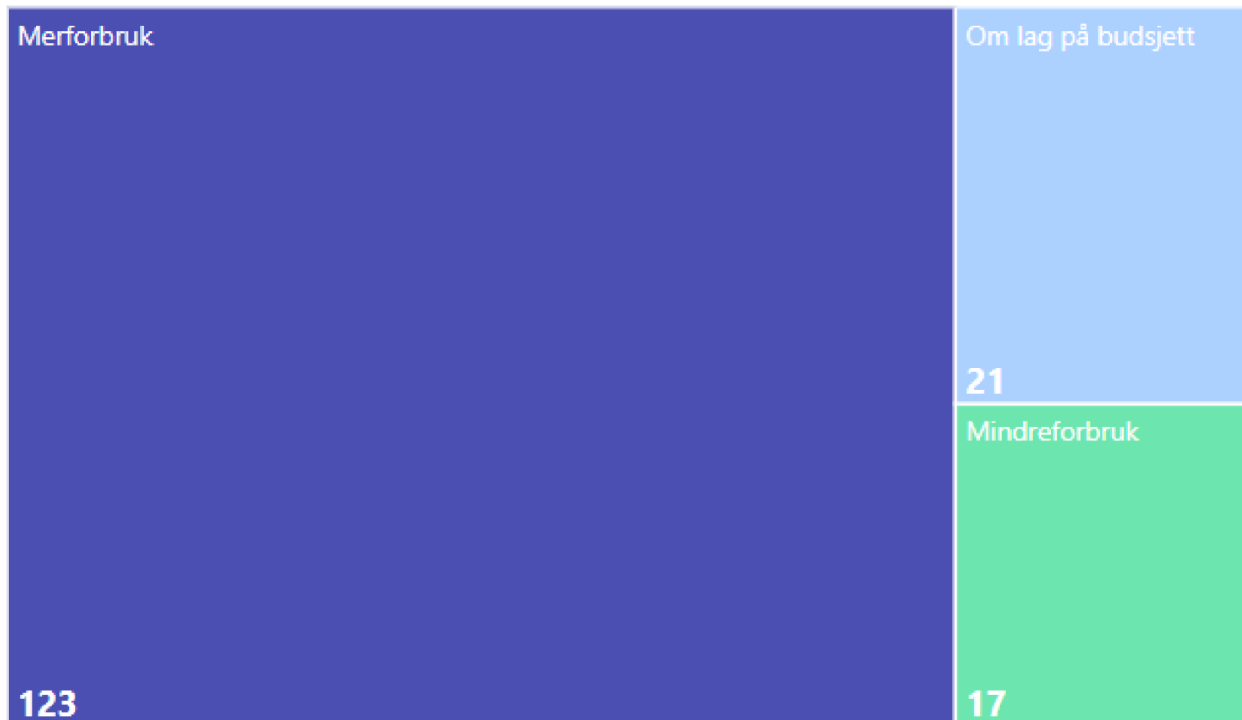

Økonomisituasjonen i kommunene 2024:

Undersøkelse om den økonomiske situasjonen i kommunene så langt i 2024

Mer og mindreforbruk - foreløpige prognoser før kommuneproposisjon/RNB

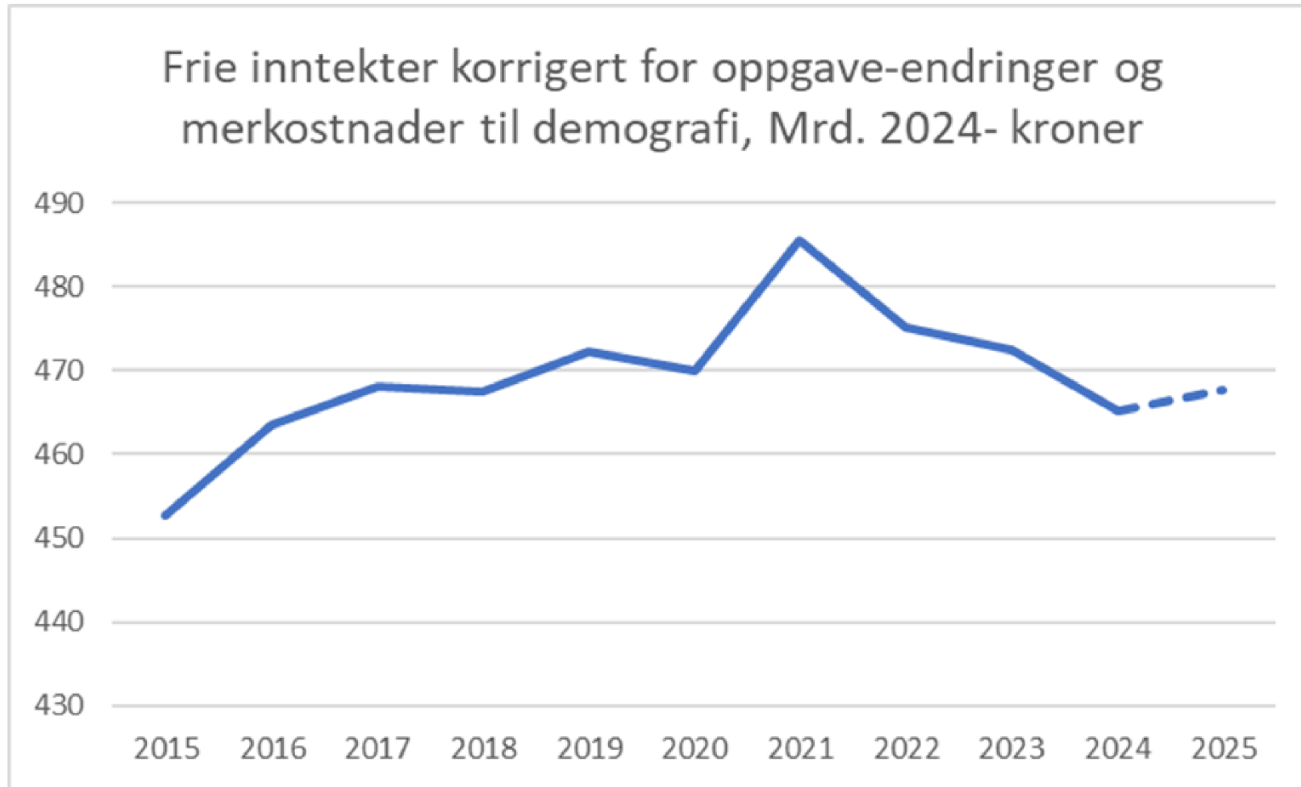

Av kommunene som samlet har rapportert merforbruk har:

- 96 prosent merforbruk i pleie- og omsorg
- 44 prosent merforbruk innen skole
- 34 prosent merforbruk innen sosialtjeneste

Kommunenes frie inntekter:

- Alle satsinger på ulike fagfelt eller aldersgrupper fra regjeringens side siden 2016 er egentlig borte fra kommuneøkonomien i 2024.

Sitat RNB 2024:

«..Når det tas hensyn til merkostnader til demografi, er nivået på de frie inntektene i 2024 om lag på 2016-nivå...»

Kommuneproposisjonen 2025 – Hovedpunkter for Ringerike:

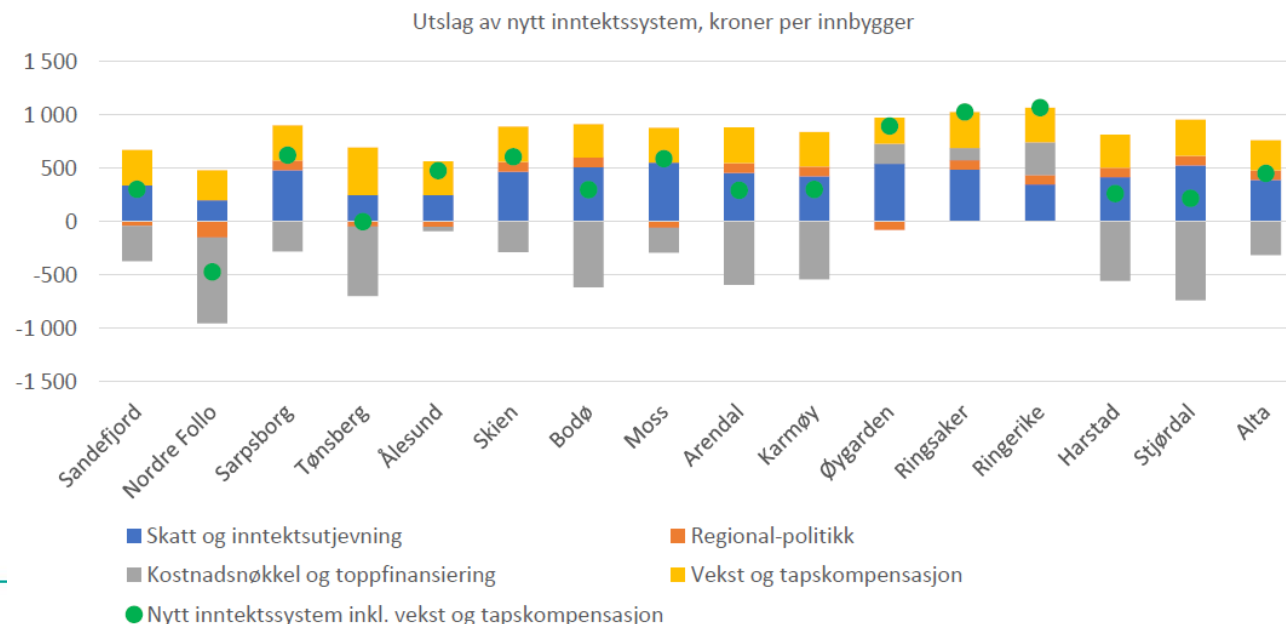

- Det meste dreide seg om nytt inntektssystem og rekordstor realvekst i kommunesektorens frie inntekter...

- De store tallene:

Vekst i frie inntekter for kommunene:	5,0 mrd kroner
Demografikostnader beregnet til:	2,5 mrd kroner
Pensjonskostnader utover lønnsvekst:	0,2 mrd kroner
Kompensasjon omlegging inntektssystem:	1,6 mrd kroner
Bemanning barnehage:	0,25 mrd kroner

- Ingen store nye oppgaver til kommunene

Økonomisk utgangspunkt 2025 for Ringerike:

- Tar vi med oss et merforbruk inn i 2025?
- Høyere inntekter i 2025 enn 2024 etter endringer i inntektssystemet
- Inntekt fra skatt og rammetilskudd øker med 130-140 mill. kroner
  - 80 mill. kroner går til lønnsvekst
  - 30 mill. kroner må avsettes til disposisjonsfond
  - Tilskudd private barnehager øker med 14 mill. kroner
  - Tapt foreldrebetaling SFO og kommunale barnehager utgjør 6 mill. kroner
  - Økte sosialstønadsutbetalinger 20 mill. kroner?
  - Økt aktivitet hjemmetjenester 10 mill. kroner?
  - Økte utgifter legetjenester 10 mill. kroner?
  - Div. annet (prisvekst eksterne kjøp og avtaler) 10-15 mill. kroner?
  - Bidrar til lavere gjeldsgrad så lenge ikke gjelden øker....
  - Andre inntekter som kan økes?
- Handlingsrom inntekter
- Harde prioriteringer mellom tjenesteområdene
- Effektiviseringspotensiale hos alle?
- Renteutgifter har tatt stadig mer av sekken

Føringer for Handlingsplan 2025-2028:

Årsresultatene fra regnskap 2022 og 2023 samt prognoser for 2024 viser at kommunen bruker mer enn de får inn i inntekter.

Driftsbudsjettet:

- ✓ Alle priser i prislisten justeres opp med 5 prosent fra forrige år der kommunen selv kan sette nivået.
- ✓ Eiendomsskatt justeres ikke fra kommunedirektør men settes lik mottatt skatt i 2024.
- ✓ Avtaler med andre kommuner hvor Ringerike er vertskommune gjennomgås og overføringene justeres i henhold til avtale.
- ✓ Det legges til grunn en lønnsvekst i 2025 på 4 prosent (i tråd med anslag fra SSB)
- ✓ Det kompenseres ikke for generell prisvekst hos sektorene, men justering av beløp i forbindelse med avtaler, kommunale samarbeid og administrasjonssystemer o.a. som anses som vesentlige for sektoren må dokumenteres og vurderes.
- ✓ Nye tjenester eller utvidelse av eksisterende tjeneste må finansieres innenfor hver sektor gjennom omprioriteringer i sektoren.
- ✓ Det må finnes varige løsninger på reduksjonskrav fra 2023 og 2024. I tillegg må det legges en plan for ytterligere reduksjon av ressurser inn i 2025 tilsvarende 2-5 prosent av sektorens netto driftsbudsjett. Her kan nedleggelse av tilbud, effektivisering gjennom digitalisering og stordriftsfordeler gjennom samarbeid på tvers av sektorer være gode stikkord.
- ✓ Det legges til grunn en lånerente for flytende lån på 5 prosent i gjennomsnitt for 2025.
- ✓ Strømutgifter legges på nivå som budsjett 2024 dersom ikke prognosen for året avviker vesentlig.
- ✓ Kommunedirektøren legger frem et forslag som sikrer minst 30 millioner kroner til avsetning disposisjonsfond.
- ✓ Det legges til grunn bosetting av 100 flyktninger i 2025
- ✓ Vi vil ha over 3 milliarder kroner tilgjengelig for drift i 2025. Snakk om alt vi får til med disse pengene 😊

Føringer for Handlingsplan 2025-2028:

Investeringsbudsjettet:

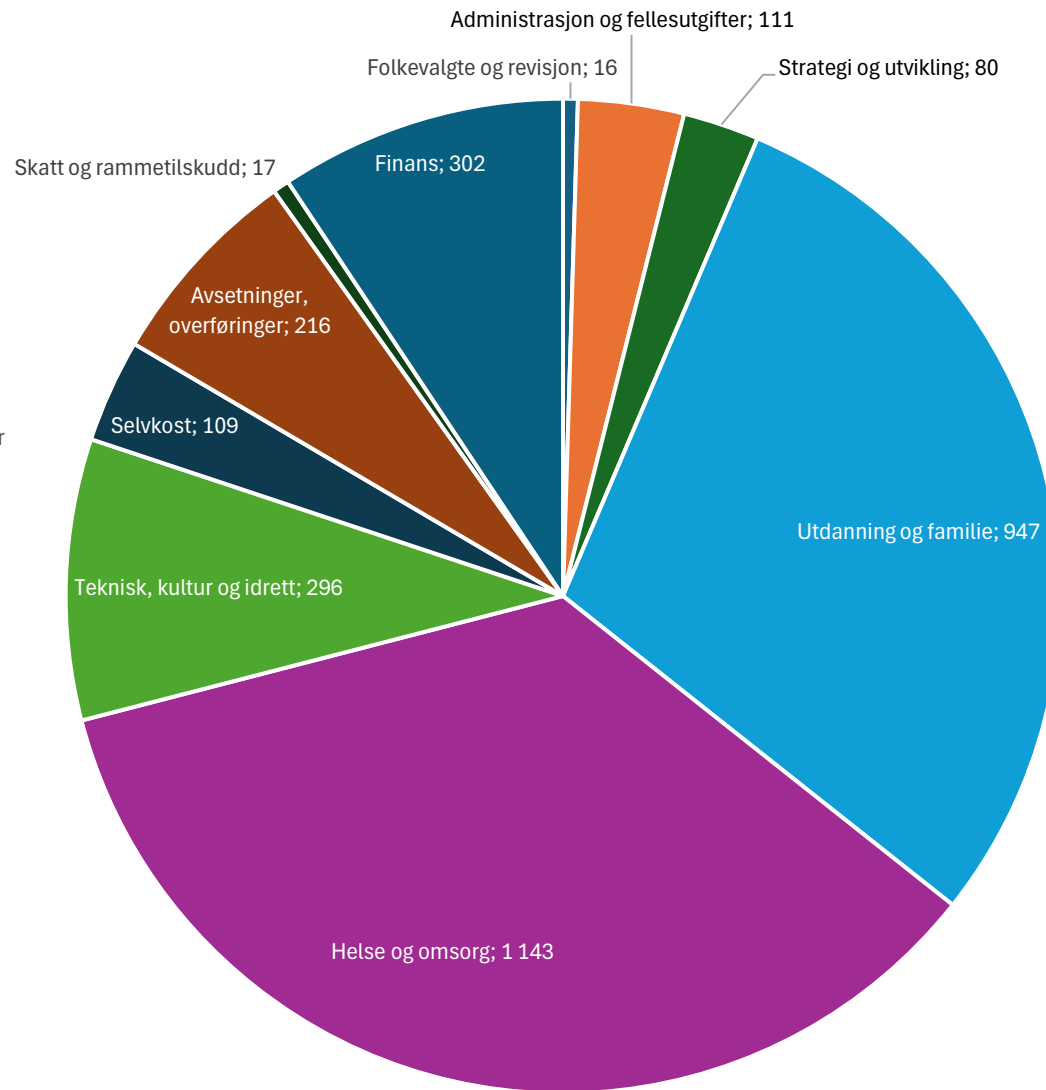
- ✓ Investeringer skal holdes på et minimum så lenge kommunen ikke har mulighet til å overføre egenkapital fra driftsbudsjettet, og netto rente- og avdragsutgifter utgjør over 6 prosent av brutto driftsinntekter.
- ✓ Kun absolutt nødvendige investeringer skal inn i 2025 og 2026, eller investeringer som bidrar til å redusere driftsutgiftene til kommunen på kort og lang sikt.
- ✓ Utgangspunktet for investeringsbudsjettet vil være vedtatt budsjett for 2024-2027: [Investeringer i økonomiplanen \(framsikt.net\)](https://www.ringerike.net/omsorg/planer-og-strategier/investeringsplan-2024-2027)
- ✓ Alt som kan utsettes uten at det får negative økonomiske konsekvenser de neste 2-3 årene skal utsettes.

Hvor brukes pengene:

Utgifter pr sektor i 2023 u/mva - i millioner kroner

Kostnadsarter u/mva ref. - millioner kroner			
Rammeområde		Regnskap tom juli 2024	Regnskap 2023
	ALLE	1 775	3 237
10	Folkevalgte og revisjon	9	16
20	Administrasjon og fellesutgifter	66	111
25	Strategi og utvikling	50	80
30	Utdanning og familie	549	947
40	Helse og omsorg	672	1 143
50	Teknisk, kultur og idrett	185	296
51	Selvkost	67	109
70	Avsetninger, overføringer	49	216
80	Skatt og rammetilskudd	0	17
90	Finans	128	302

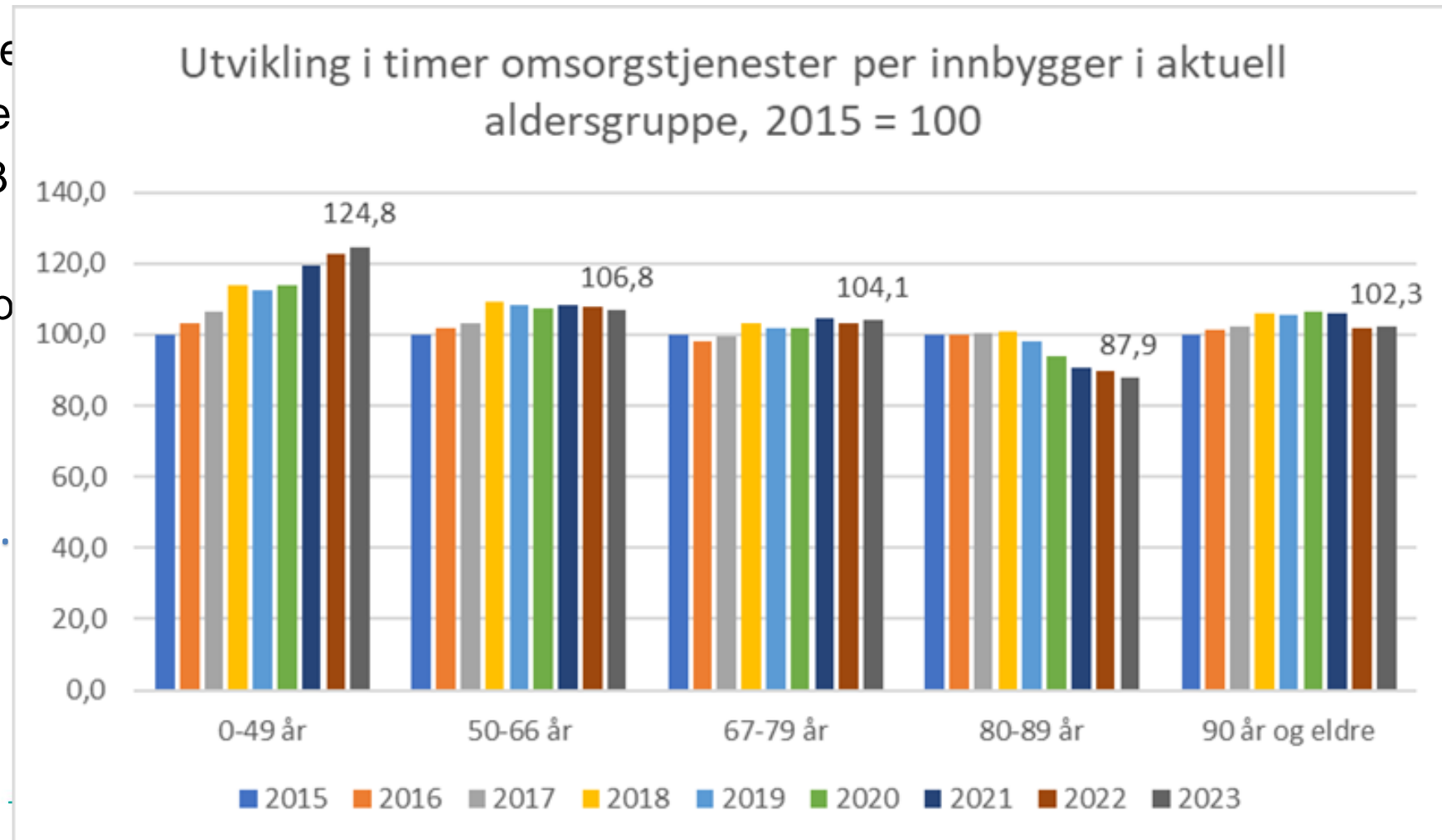

Økonomiske utfordringer i dagens drift:

- Vekst i sosialstønad
- Vekst i hjemmetjenestene
- Utfordringer med legetjeneste
- Spesielle tiltak innenfor skole
- Ressursreduksjoner fra 2023
- Inflasjon generelt
- Høyere rentenivå enn for et p

Interessant nasjonal trend....

Framsikt – Kostra og nøkkeltall 2023

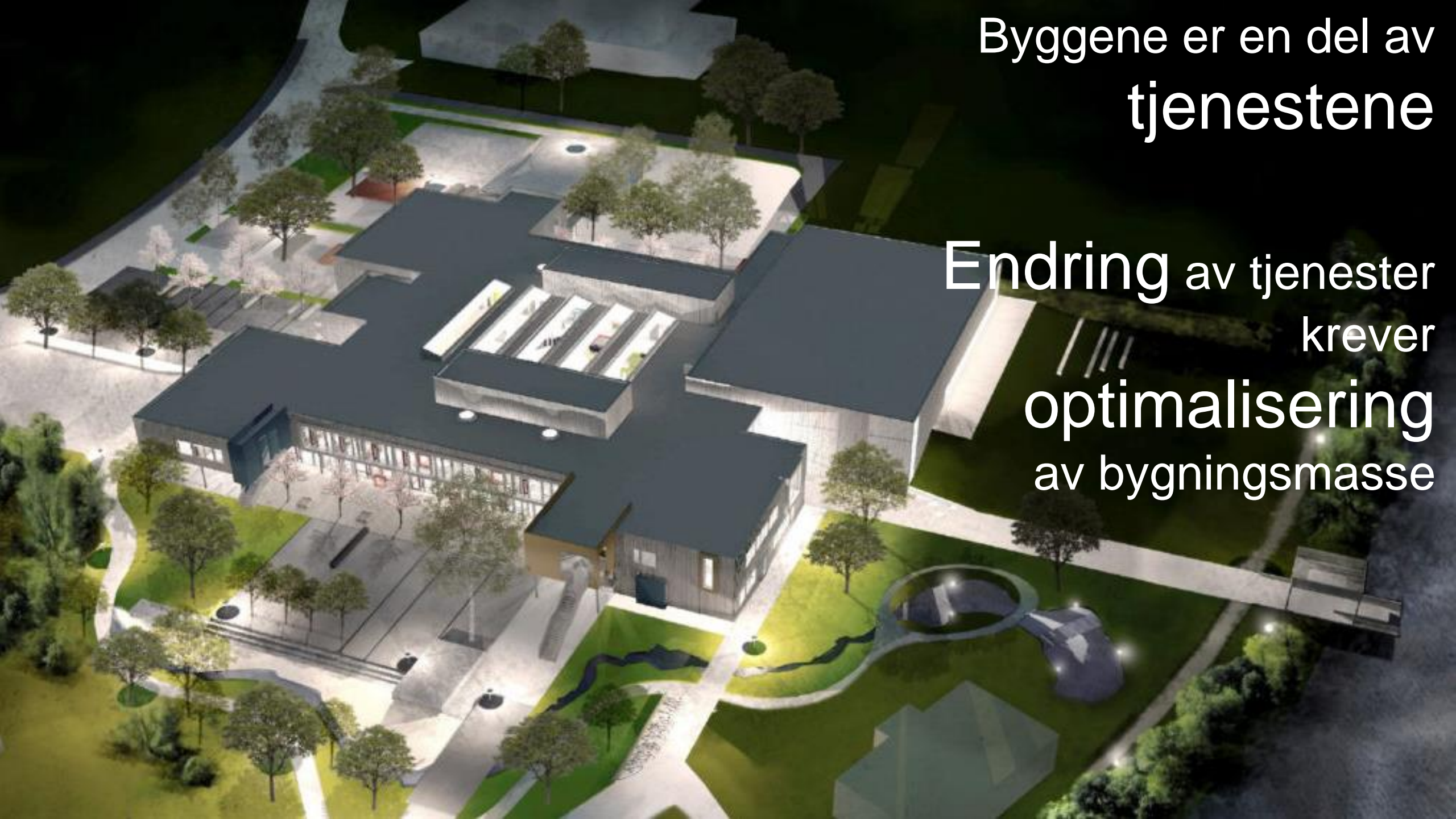
Investeringsplaner:

- Utgangspunktet for handlingsplan 2025-2028 vil være vedtatt investeringsbudsjett fra handlingsplan 2024-2027.
- Kun absolutt nødvendige investeringer i 2025 og 2026
- Nytt omsorgssenter på Vesterntangen prioriteres i planperioden
- Gjeldsgraden må presses ned i 2025 og 2026

Byggene er en del av
tjenestene

Endring av tjenester
krever
optimalisering
av bygningsmasse

For å møte dette

Bygger

Ringerike kommune

Påtenkte investeringer i planperioden 2025 – 2028...

- Vestemtnet – nytt omsorgssenter
- Overføringsledning Hen – Hallingby
- Småhus
- Omsorgsboliger Tyrstrand
- Omsorgsboliger Sokna
- Omsorgsboliger Hallingby
- Bru Petersøya
- Bru Kragstadmarka
- Solskjerming skoler
- Oppgradering skoler
- Energiøkonomisering bygg
- Ringerike vannverk reservevann
- Brukertilpasninger skole og barnehager
- IKT i skoler og barnehager
- Monserud renseanlegg - luftfjerning
- Utskifting VA ledninger
- Brann og redning – Biler og redningsverktøy
- Robotisering og maskinpark vei, park og idrett (VPI)
- Ny hovedbrannstasjon
- Nytt garderobebygg stadion
- Sanering Nes i Ådal
- Miljøtiltak AKA Arena
- Trafikksikkerhetstiltak
- Sikkerhetstiltak kommunale bygg
- Gatelys
- Utbedring kommunale veier
- Sykkelbysatsing
- IT infrastruktur
- Digitaliseringsverktøy
- Velferdsteknologi og hjelpemidler helse og omsorg

Kommunedirektørens prioriteringer:

- Tertialrapportene som bakgrunnsinfo
- KOSTRA gir oss noen signaler
- Barnehage – lite å hente på drift, mer på struktur
- Grunnskole – lite å hente på drift, men fokus på støttefunksjoner
- Helse og omsorg – lite å hente i institusjon og hjemmetjeneste. Fokus på økonomisk sosialhjelp og kvalitet i øvrige tjenester (tildelingskriterier)
- TKI – Mulig effektivisering som gir kommunen noe handlingsrom.
- Kultur – Historisk lite ressursbruk, noe bedre siste årene men fortsatt lavt prioritert i forhold til andre kommuner.
- ....men vi må finne 40-50 millioner. Dette må føre til reduksjon i kvalitet og omfang i de kommunale tjenestene (samme utfordring som resten av kommunenorge)

Oppsummering – Ringerike kommune leverer

- Stor aktivitet, som leverer tjenester for over 3 milliarder kroner årlig.
- Ledelse som evner å prioritere og holde fokus på fremdrift, kvalitet og økonomi.
- Vi leverer bygg og infrastruktur tilpasset fremtidens tjenester og behov i Ringerike kommune.
- Har gode arenaer for samarbeid og involvering mellom kommune, frivillighet, innbygger og næringsliv.
- Tåler godt sammenligning med andre norske kommuner.

Kommunedirektøren ønsker signaler og tilbakemeldinger i forhold til prioriteringer i det videre budsjettarbeidet.

- Gruppearbeid 30-45 minutter
- Plenum ca 30 minutter med tilbakemeldinger og oppsummering fra gruppearbeidene.

Takk for innsatsen så langt!

RINGERIKE
nærmest det meste

RINGERIKE
KOMMUNE